

Ouwehand

selectie op basis van de zekerheid dat een ernstige erfelijke aandoening zich zal openbaren. Hiervan zouden wij overgaan op selectie op basis van een risico daarop. Dat is een fundamenteel verschil. Het is ook een onomkeerbare beslissing.

Wij moeten kijken naar de gevolgen die dat met zich meebrengt. Wij begrijpen de vraag naar steeds ruimere mogelijkheden voor embryoselectie maar wij moeten de consequenties eerst in kaart brengen. Het Centrum voor ethiek en gezondheid heeft aangegeven dat een van de normatieve aspecten van PGD gaat over het hellende vlak dat je met deze techniek betreedt. Hoe worden de risico's ingeschat? Wanneer is de kans op een aandoening groot genoeg om selectie te rechtvaardigen? Hoe ernstig zou die aandoening moeten zijn? Prof. Galjaard merkte in NOVA op dat de ontwikkelingen in het DNA-onderzoek er de komende jaren voor zullen zorgen dat wij steeds meer inzicht krijgen in genen, aanleg voor bepaalde ziekten en verhoogde risico's. Wat betekent dat voor het vraagstuk embryoselectie?

Anderen merken op dat het uiteindelijke criterium van de staatssecretaris, namelijk ernstige, erfelijke ziekten, een zeer vloeibare waarde is, die potentieel geen einde kent. Het zou gaan om een beperkte lijst van genetisch bepaalde ziekten die in aanmerking komen voor preselectie. Maar dit soort lijsten zal altijd onder druk staan. Want wie mag die lijsten opstellen? Wie bepaalt wat als ernstige, erfelijke ziekte wordt gekwalificeerd? Hoe zullen wij omgaan met de onvermijdelijke maatschappelijke en medische lobbygroepen die zich zullen inzetten om hun ziekte op de lijst te krijgen?

Breder gezien, verdienen de maatschappelijke implicaties onze aandacht. Een voorbeeld hiervan is het risico op verwijtbaarheid als wij steeds meer en steeds gedetailleerdere keuzen moeten maken over nieuw leven. Met welke verantwoordelijkheden worden aanstaande ouders opgezadeld nu zij steeds meer keuzen moeten maken? Datzelfde Centrum voor ethiek en gezondheid merkte op dat de almaar groter wordende keuzevrijheid in de zorg dreigt om te slaan in een kiesplicht. Welke gevolgen heeft dat voor de individuen in onze samenleving? En om het ook maar even plat te benoemen, hoe zullen zorgverzekeraars reageren op ziekten die voorkomen hadden kunnen worden?

De Partij voor de Dieren kan niet anders dan constateren dat veel vragen over embryoselectie tot nu toe onbeantwoord zijn gebleven. Die vragen zijn lastig en misschien niet altijd even goed te beantwoorden, maar dat ontslaat ons niet van de plicht een zorgvuldig maatschappelijk en politiek debat te voeren over de ethische aspecten van medisch-wetenschappelijke technieken die raken aan leven en dood.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik moet zeggen dat ik enigszins verbaasd ben over het standpunt van de Partij voor de Dieren, ook omdat ik vind dat de dilemma's die zij opwerpt wel heel theoretisch zijn en heel ver afstaan van het probleem dat hier voorligt, namelijk de wens van vrouwen met borstkanker om een gezond kindje te krijgen. Uw partijleider schrijft op haar weblog dat zij alleen embryoselectie wil steunen als 100% zeker is dat een kind jonggehandicapt zal zijn en zal sterven. Dat betekent volgens mij dat zij een inperking wil van wat er op dit moment al toegestaan is. Bijvoorbeeld bij de ziekte van Huntington kan het zijn dat veel later in het leven de

ziekte zich openbaart. Klopt het dat u ook de huidige praktijk al veel te ver vindt gaan?

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD): Nee, die inperking willen wij niet. Wij denken dat de huidige praktijk die gebaseerd is op de zekerheid dat een ernstige ziekte zich zal voordoen, onaangestaan moet blijven. Wij vinden wel dat als je overgaat naar een risico daarop, er een fundamenteel verschil is aan te merken waarover het debat moet worden gevoerd. Reagerend op uw stelling dat het ver af zou staan van de wens van erfelijk belaste vrouwen die een gezond kindje willen, zou ik het volgende naar voren willen brengen. Natuurlijk begrijpen wij de verschrikkelijke situatie waarin die mensen zitten, maar het probleem is dat als je nu mogelijkheden toestaat omdat je tegemoet wilt komen aan de wens van deze mensen, het hellende vlak onvermijdelijk opdoemt. Daar zal je de bredere consequenties van moeten overzien en inschatten. Iedere partij hier zal er anders over oordelen. De Partij voor de Dieren is van mening dat dit debat, zeker maatschappelijk, nog onvoldoende is gevoerd. Wij zien dat de afgelopen dagen de vlam in de pan is geslagen en dat er heel veel verschillende meningen leven in deze samenleving. Ik denk dat die op dit moment nog onvoldoende aan de orde zijn gekomen, ook in het politieke debat. Voor ons is het nu dus nog te vroeg.

De beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Hiermee is de eerste termijn van de kant van de Kamer afgerond. Ik vraag even uw aandacht voor de manier waarop wij verdergaan. Er moeten twee VAO's gedaan worden, omdat over de daarbij ingediende moties moet worden gestemd aan het begin van de middagvergadering. Wij gaan die nu doen en dan kunnen de bewindslieden hun antwoord voorbereiden. Ik kan niet precies zeggen wanneer wij dit debat hervatten, dat zult u zelf even in de gaten moeten houden, maar ik schat dat wij zo ongeveer om 13.15 uur kunnen beginnen met het antwoord van de regering. De middagpauze komt aan het eind van dit debat.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 5 juni 2008 over **schaalvergroting op de energiemarkt**.

De **voorzitter**: Ik sta geen interrupties toe. Het algemeen overleg is net gehouden. Wij kunnen volstaan met het oplezen van de moties.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. Ik denk inderdaad dat de argumentatie bij iedereen nog helder in het geheugen ligt. Ik beperk mij dus tot het voorlezen van mijn motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

Jansen

overwegende dat:

- de vier publieke energiebedrijven, waaronder Essent, van nationaal belang zijn;
- de aandeelhouders van Essent op 28 juni 2008 een besluit willen nemen over opschaling gevolgd door privatisering van het bedrijf;
- de commissie Publiek Aandeelhouderschap Energiebedrijven naar verwachting begin juli pas haar advies uitbrengt;

van mening dat een eventueel verkoopbesluit pas dient plaats te vinden na zorgvuldige afweging van alle alternatieven, kennisneming van het advies van de commissie-Kist en een volwaardig publiek debat;

verzoekt de regering om:

- al het mogelijke in het werk te stellen om overhaaste besluitvorming door de publieke aandeelhouders te voorkomen;
- afspraken te maken met betrokken provincies en gemeenten over een zorgvuldig besluitvormingstraject, met inbegrip van een tijdpad en de te onderzoeken alternatieven;
- de Kamer op zo kort mogelijke termijn te informeren over uitkomsten van bovengenoemde acties,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Jansen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 59 (31200-XIII).

De heer **Samsom** (PvdA): De motie is dermate onduidelijk dat ik er een verhelderende vraag over wil stellen.

De **voorzitter**: U kunt een toelichtende vraag stellen, maar ik wil geen debat.

De heer **Samsom** (PvdA): De regering wordt verzocht al het mogelijke te doen. Hoort daarbij het maken van een wet? Hoort daarbij het stopzetten van het Provinciefonds?

De **voorzitter**: Uw punt is duidelijk. U wilt weten wat er wordt bedoeld.

De heer **Jansen** (SP): Ik heb tijdens het debat een aantal zaken genoemd dat de regering zou kunnen doen. Dit geldt voor zowel de minister van Economische Zaken als de minister van Financiën. Ik heb dus aangegeven in welke richting ik denk. "Al het mogelijke" geeft enige ruimte. Ik wil meer inzet dan nu wordt getoond.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een duidelijk antwoord. De staatssecretaris kan direct antwoorden zodra zij beschikt over de motie. Ach, ik bedoel de minister, hoe kan ik dat nu zeggen. U ziet er ook echt uit als een minister.

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. Wij hebben hierover uitvoerig van gedachten gewisseld in het debat dat net is afgerond. Ik ontraad het aannemen van deze motie. Op de eerste plaats omdat een verzoek wordt gedaan dat ik niet kan waarmaken, namelijk om al het

mogelijke te doen om overhaaste besluitvorming door de publieke aandeelhouders te voorkomen. Ik heb die machtspositie niet. Ik heb aangegeven wat ik wel zal doen. Ik zal op 19 juni aanstaande overleggen met de aandeelhouders van zowel Essent als Nuon.

Bij de Kamer ligt de ministeriële regeling over de splitsingsplannen voor. In de splitsingsplannen moet worden aangegeven hoe het netbeheer wordt gewaarborgd. Daarover moet ik een besluit nemen. Dat gebeurt. Verder heb ik aangegeven dat ik het advies van de commissie-Kist afwacht en vervolgens de Kamer zal informeren wat het standpunt van de regering is over onder andere het element publiek aandeelhouderschap. Ook heb ik aangegeven dat ik na 19 juni aanstaande de Kamer zal informeren over de uitkomsten van het debat.

De motie is inderdaad erg onduidelijk. Er staat een aantal aannamen in die de heer Jansen ook in het debat aan de orde heeft gesteld en waarvan ik heb aangegeven dat ik ze niet overneem. Om die reden kan ik niet anders doen dan het aannemen van de motie ontraden.

De **voorzitter**: U staat helemaal niet ingeschreven, mijnheer Vendrik. Heel kort dan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dat had ik misschien moeten doen, mijn excuses daarvoor. Ik heb wel deelgenomen aan het debat.

De **voorzitter**: Ik probeer een beetje te plannen wie er allemaal zijn. Gaat uw gang.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Het politiek advies van de minister verbaast mij een beetje. Ik had vanochtend begrepen dat ook het kabinet het niet handig, niet wenselijk acht dat provincies of gemeenten op dit moment overgaan tot overhaaste verkoop van aandelen. Daarover zijn wij het eens. Wij zijn allemaal van mening dat er een ordelijke procedure moet worden gevolgd; dat geldt ook voor de heer Jansen. Dan zou toch het politiek oordeel moeten luiden dat de motie overbodig is?

Minister **Van der Hoeven**: Dat oordeel zou ik ook liever gegeven hebben, maar er staat een aantal zaken in de motie die wij vanochtend niet hebben afgesproken. Daarom geef ik dit advies. De strekking van de motie – en dan kom ik bij de heer Vendrik – is dat publiek aandeelhouderschap van belang is. Dus: bezint, eer ge begint en neem pas een besluit als je alles hebt overwogen en er een democratisch besluit in de provincie is genomen. Natuurlijk deel ik dat, maar dat staat niet in de motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: De stemming over de motie is bij aanvang van de middagvergadering.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 3 juni 2008 over de **Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie (VTE-Raad)**.

De heer **Zijlstra** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Morgen komt de VTE-Raad bijeen. Dan zal er ook worden